

Poštni Glasnik

Glasilo Obl. organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev v Ljubljani.

Letnik IX.

V Ljubljani, dne 11. marca 1929.

8. številka.

Joško Čampa:

Načela pa taka — !

O komercializaciji pošte, brzojava in telefona je razpravljala najvišja instanca stanovskega zastopstva ptt. uslužbencev — zadnji poštni kongres v Beogradu. Te razprave so bile obširne in temeljite. Sam referat savezne uprave kakor tudi vsi prijavljeni govorniki, zlasti pa delegat novosadske oblastne organizacije tov. Vukašević, so obdelali to vprašanje do potankosti in iz vseh vidikov: iz strokovnih, državnih, narodnih, socialnih, gospodarskih, fiskalnih, t. j. iz pogledov prihoda in izdatkov, še prav posebno pa s stališča interesov ptt. osebja. To dokazuje že samo izvleček vseh razprav, ki je bil objavljen lani v poročilu o kongresu v 26. in 27. številki »Poštnega glasnika«. Jasno je, da se je izrekel kongres po vsestransko temeljiti razpravi proti vsaki komercializaciji in protestiral že proti sami njeni nameri tako spontano in enodušno, kakor more storiti to samo zborovanje, ki se zaveda z vso resno-bo važnostjo predmeta, o katerem razpravlja in ki ne dvomi niti najmanj, da so njegovi zaključki absolutno pravilni. Iz referata Saveza in razprav kongresa je tudi lahko razbrati, odkod je izšla iniciativa za komercializacijo in kakšne cilje zasleduje. V tem pogledu je dovolj značilno že samo dejstvo, da so bile na delu sile, ki so si prizadevale, naj bi se ta referat in razprava o njem umeknila z dnevnega reda kongresa.

Poleg razlogov, ki jih ji iznesel proti komercializaciji kongres, so za ptt. osebje in njegovo organizacijo merodajni še drugi, načelni razlogi. Temeljno načelo socialnega razvoja je asociacija. V njej pa ni zapopadeno samo izenačenje vseh ljudi, vseh stanov in slojev v brezrazredno družbo s skupnimi in enakimi pravicami in dolžnostmi, kateri mora služiti vsak posameznik s svojimi individualnimi sposobnostmi, nego tudi pravično izenačenje pravic do posesti in uživanja vseh materialnih in moralnih dobrin, ki so človeštvu dosegljive in na razpolago. Kajti brez tega je resnična in prava socializacija iluzija in nesmiselna absurdnost.

To načelo pa je izvedljivo le v obliki pravilno izgrajene države. V tej zahtevi je pravo bistvo in smoter države. Iz teh prividov ni država samo regulator, ki ureja medsebojno razmerje državljanov in svoje funkcije z zgolj pravnimi formulami, ker bi značilo to zgnesti živo življenje v brezdušen mehanizem, ampak mora biti njena funkcija postavljena na komponento vseh etičnih dobrin. Država ne more biti samo abstrakcija pravnih norm, kajti pravo je samo mrtev zakon, ki dobi svojo moč šele v izvrševalcih. Socialno pravično urejena država se ne more zadovoljiti s tem, da se zakon samo izvršuje, in tudi ne dopustiti, da ga izvršuje kdorkoli in kakorkoli, kakor se to često dogaja po morali: cuius regio, eius religio. Po tej morali se z zakonom sankcionirajo lahko največja lopovstva.

Po načelih socialno pravično urejene države ne morejo biti materialne in moralne dobrine poljubno eksploatirane od posameznikov, ki imajo za to slučajno vsa potrebna sredstva na razpolago, marveč morajo biti last skupnosti, to je države. Eksploatator

more biti samo država v dobro vseh državljanov, to je v svoje lastno dobro. Seveda mora biti državna uprava na taki višini, da to lahko stori. Lahko pa to stori vselej in povsod tam, kjer more storiti to večja ali manjša skupina ljudi ali tako zvana »privatna iniciativa«. Zato mora dober državljan, če mu je država, t. j. skupnost res pri srcu, nastopiti vedno proti vsakemu poizkusu, ki gre za tem, da se odvzame pod kakršnimi koli zlaganimi razlogi državi kakršnakoli last, da jo nekdo potem sam eksploatira. Kajti taka privatna eksploatacija ni v bistvu nič drugega, nego tatvina, izvršena nad državo in celokupnostjo. Še nikdar pa ni nihče podvzel kake stvari iz altruizma, zastonj in brez osebnih koristi. Zato pravi pravilno gospod Toma Jovanović: **Privatna iniciativa pozna samo svoj lastni interes.**

Zanimivo je opazovati, kako pravilen je zdrav in pošten ljudski instinkt, kadar so ogroženi njegovi interesi. Spominjam se borbe železničarjev pred par leti, ko se je nameravalo komercializirati državne železnice. Privatne železnice smo poznali pri nas še nedavno (južna železnica). Nekateri so jih zelo hvalili. Pravijo, da so bili tudi železničarji tam zelo zadovoljni. Pa vendar, kakšno čudo! Ko je šlo za to, da se dajo železnice zopet v privatne roke, so nastopile vse železničarske organizacije energično proti temu, razen ene same male in neznatne, ki je plavala takrat v političnih vodah neke takrat vladne stranke. Torej od nestrokovne organizacije. Zasledoval sem tedaj skrbno glasila vseh železničarskih organizacij, tudi hrvaških in srbskih ter ugotovil, kako so nastopili železničarji v tem pogledu složno, četudi so se ločili v veliko število svojih organizacij, strokovnih, kategorijskih in političnih.

Morda bo kdo rekel, da se je zgodilo to zato, ker imajo železničarji mnogo levičarsko usmerjenih organizacij, ki so morale iz svoje socialistično-ideološke doslednosti postopati tako. Toda temu ni tako. Kajti neko skrajno levičarsko krilo v Sarajevu se je bilo odkrito izjavilo, da ni v bistvu nikakega razločka med privatnim in državnim podjetjem v naši državi, ker da sta obe kapitalistični, kvečjem da je državni kapitalizem še slabši, ker lahko s silo zatre vsako obrambo železničarjev. Toda kljub temu mišljenju se je izreklo tudi to krilo proti komercializaciji s čisto pravilno utemeljitvijo, da je to nujno potrebno v interesu celokupnosti in socialnega razvoja.

V poštini stroki, žal, zastonj iščemo takega primera. Na našo veliko osuplost so se namreč pojavili nekateri ptt. uslužbenci, ki so se izjavili za — **komercializacijo pošte, brzojava in telefona.** Tega niso storili morda iz kakega načelnega nagiba, kakor bi to človek pričakoval od inteligentnih ljudi, (Kdaj si pa še našel pri teh ljudeh kak načelni nagib? — Prip. ur.) niti niso poizkusili, da vsaj markirajo in privlečejo magari za lase kako načelo, ki bi opravičevalo in zagovarjalo njihovo izjavo. Ne, ampak se ravnaajo kakor užaljeni in trmasti otroci. Ker je Savez ptt. uslužbencev, oziroma T. Jovanović (v skladu s svojo ideologijo o pošti, kar mu odkrito priznava) proti, smo mi za, pa basta!

Zelo enostavno! Pa res, kaj bi veliko govorili o taki-le bagateli. In načela, — kaj bi z načeli? Načela so za strokovne organizacije, kategorijske pa se ne ukvarjajo z načeli. Toda čisto brez komentarja pa le ni bilo mogoče dati take izjave. Tudi to je enostavno: citirali so neko šifro, ki se ogreva v nekem beograjskem listu za komercializacijo, — one, pa tudi mi že vemo zakaj! — in skušajo ustvariti za svojo kaprico nekoliko razpoloženja z nesigurnimi namigavanji, češ da bodo morda pod privatno upravo letele poštne uslužbence pečene piške v usta. Kajti privatni kapitalisti so znani človekoljubi, ki jih je sama pravičnost, dobrota in ljudomilje. In kar je glavno, — sedaj pridejo prava načela, ki so elementarna osnova kategorijskim organizacijam —: seveda, privatna iniciativa bo, preden kaj prevzame, dobro pogledala, kako, kaj in koga bo prevzela. Kar ni kvalificiranega osebja (po kategorijskih načelih seveda!), bo preresetala in prevzela samo ono, kar ima kvalifikacijo.

Saj res! Ravno in baš privatniki ne bodo imeli drugega interesa in skrbi, nego da bodo šele študirali šolska izpričevala. Privatniki so namreč zelo tenkočutni za pravico sveta. Kaj njim mar, kdo je sposoben v stroki, kdo kaj zna in razume ter kdo ima dolgoletno prakso v ptt. stroki! Njim bo glavna skrb, koliko let je kdo trgal hlače po šolskih klopih. Zato bo njihov prvi posel ta, da bodo vtikali nosove v stara in zarjavela šolska izpričevala in v avstrijske certifikate. To je argument, ki vžge in drži ko žebelj!

Človek bi rad govoril mirno, pa spričo take naivne nesmiselnosti res ne more. Ne ve, ali naj bi se jokal ali jezil, ali naj bi od sramu zbežal kam daleč stran. Poštna stroka se nahaja pred operacijsko mizo. — Stroka, ki je bila vedno prva za železnico in ki je tako pomembna v človeški družbi in državi, ki ima pred seboj tako važno nalogo, da smo se vedno s ponosom prištevali k njej; stroka, ki smo ji posvetili mnogo svojega bistra in ki smo navezani nanjo z vsem svojim bitjem bolj zaradi nje, nego zaradi sebe; — to stroko naskakujejo, da jo razrežejo, poprivatijo in kontraktualizirajo ter jo porinejo za celo stoletje nazaj v preteklost, njene zveste uslužbence pa pahnejo na cesto, nakar ptt. stroka ne bo pomenila nič toliko kakor nekdanje dacarstvo. In če se vendarle najdejo med njenimi sinovi in našimi tovariši ljudje, — in taki, ki trdijo o sebi, da so njen kvas, — ki nimajo druge skrbi, nego eno samo neskončno ničevo in majhno: ali bo triumfiral njihovo šolsko izpričevalo ali ne, četudi na razvalinah in na izmučenih telesih ostalih stanovskih tovarišev.

Nič drugega ne morem reči, nego: mene je sram!

„32 pošt rešenih“!

Po zaključku lista izvemo, da je na splošne proteste in na intervencijo gosp. direktorja Gregoriča, ki se mudil v Beogradu zaradi deerarizacije pošt, ministristvo pristalo na to, da se izloči od prvotno zahtevanih 75 pošt — 32 največjih. Po priliki bi ostale državne pošte one z več ko 28.000 enotami.

Kako stoji z deerarizacijo pošt?

Danes je najbolj aktualno vprašanje razdržavljenosti 75 pošt v področju ljubljanske direkcije, ki se imajo pretvoriti v pogodbene pošte. To za ves slovenski narod, za ptt, stroko in za njeno osebje tako življenjsko vprašanje je skoro popolnoma absorbirala zadnje tedne delo organizacije, ki je razvila živahno propagando, zainteresirala za stvar vso javnost in merodajne kroge ter organizirala splošen odpor proti tej nameri. Tudi direkcija kot čuvarka interesov ptt. stroke v Sloveniji se na vse načine trudi, da bi dokazala ministrstvu, kako nemogoče in škodljivo je izvesti zahtevano razdržavljenje. Zlasti dragocena je pomoč Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki je v tem boju najmočnejši faktor in ki je takoj izpregledala silno škodljivost, ki utegne zadeti trgovska in industrijska podjetja, kakor sploh vse narodno gospodarstvo. V tem boju nas je pustil na cedilu samo izvestni del bivšega političnega časopisja, kateremu je poslala organizacija informativno in propagandno razpravo o razdržavljenju slovenskih pošt, pa je smatralo tisto časopisje za važnejše in koristnejše, prinesli brezpomembne prigode z ulice in trga, nego objaviti klic, kako ohraniti v lastni državi institucije kakor so državne pošte, katere smo si v tuji državi s težavo vsako posebej izvojevali...

Protesti proti nameravani deerarizaciji so tako spontani in vsestranski — občinski in župni uradi, sodišča, industrijska podjetja, tovarne, vojaške oblasti itd. — da smatramo za nemogoče, da bi šli merodajni faktorji mimo teh protestov, ki se jih je nabralo v nekaj dneh že par sto. To tem manj, ker se na poklicnem mestu že uvideva, da ni bilo pravilno, ko se je vzelo za osnovo štetje statističnih pošiljk mesto delovnih enot, kar pokaže neko čisto drugo, napačno število, ki ni s fakturom prometom v nikaki zvezi.

Direkcija je sicer morala razpisati prizadeje pošte, vendar je pričakovati, da bo ostal razpis brez praktične vrednosti. Tisti, ki so izvežbani v ptt. stroki, ne prosijo pod

sedanjimi pogoji za razpisane pošte, ker vedo, da se ne more s 700 do 1000 dinarji na mesec vzdrževati pošte s 40.000—60.000 delovnimi enotami na leto. Prosili bodo pač samo taki, ki ne razumejo v stroki ničesar ali ki nasledujejo kake druge namene, ki tudi ne morejo biti v interesu stroke.

Upamo, da bomo ob zaključku lista lahko že na kratko javili, kakšen je uspeh naše in celotne akcije proti razdržavljenju, ker se to vprašanje ravno zaradi vseobčih protestov te dni v ministrstvu pošte ponovno pretresa. Sodimo, da naredba ne bo takoj naravnost preklicana, marveč zaenkrat samo odgodena, dokler se ne vrne poštni minister gospod dr. Kumanudi, ki se mudi točasno v inozemstvu. Pričakovati je tudi, da se stvar čisto brez vsega ne bo zaključila, vendar je potreben pred kakršno koli reformo nov pravilnik o pogodbenih poštah, katerega organizacija tudi zahteva in kojega načrt je predložila že pred enim letom ministrstvu. Smatramo za gotovo, da se ne bodo razdržavile pošte, ki imajo po več ko enega uradnika in pošte v važnih industrijskih, prometnih ali obmejnih krajih. Pač pa se lahko zgodi, da bo zvišan maksimum za pogodbene pošte od sedanjih 15.000 na 20.000 ali celo 25.000 delovnih enot.

Menimo, da ni potrebno ponovno podarjati, da je organizacija proti vsaki deerarizaciji, kakor tudi proti vsaki komercializaciji, privatizaciji, deatizaciji in kakor se vse to že imenuje. Strokovna organizacija mora biti že iz principa za to, da so vse javne institucije v državni upravi, kamoli tako važna in zaupna ustanova kakor je pošta, telegraf in telefon. V interesu države in napredka ptt. stroke bi bilo, da se pogodbene pošte vobče odpravijo. Zakaj bi se ne reformiralo ustrojstvo pošt, telegrafov in telefonov n. pr. tako, da bi bili predstojniki pošt do 15.000 delovnih enot na leto zvaničniki, predstojniki pošt od 15.000 do 30.000 enot uradniki III. kategorije in predstojniki pošt z več ko 30.000 enotami na leto uradniki II. kategorije. Samo ob sebi je umevno, da bi se morali prevesti v državne službe najprej sedanji pogodbeni poštarji.

H koncu naj omenimo še, da je prejele uredništvo oster protest od nekega pog. po-

štarja, češ, da se v članku »Razdržavljanje pošt pa naša javnost« žalijo pogodbeni poštarji. Ne moremo in nečemo se spuščati tukaj z njim v brezplodno polemiko. Je pač težko, če vidi kdo samo sebe, ne pa interesov splošnosti. Ravno v tem vprašanju se precej križajo interesi posameznikov, toda organizacija, ki ima jasno izdelano linijo, more in mora iti samo ravno in določeno pot: interes naroda in države, napredek stroke in stanu, dobrobit osebja in članstva. Marsikaj je treba v takih akcijah krepkeje podčrtati, kar pa izgleda samo na videz naperjeno proti sedanjim pogodbenim poštarjem. V resnici pa, kdor prav čita in pravilno umeva, pride do prepričanja, da se istočasno z bojem proti deerarizaciji pošt bide boj tudi za boljšo bodočnost pogodbenih poštarjev.

Vzgoja uradniškega naraščaja na podeželskih poštah.

Pomanjkanje izvežbanih uradniških moči posebno občutijo predstojniki pošt na deželi. Namesto kvalificiranih uradnikov dodeljuje nadrejena poštna oblast največkrat novince, ki nimajo nobenega pojma o poštini, brzozavni in telefonski službi.

Vsak predstojnik se ustraši take »nadmestne moči«. Razumljivo. Poleg prevelike zaposlenosti mora uradni predstojnik uvajati v službo takega uslužbenca in ga učiti najpotrebnejših pojmov. Nekje ga mora uporabiti, kako in kje naj začne in v kakšno službo naj ga dodeli? Nikdar ni dobro, da se začetnika hkrati uporablja za lahko razumljiva dela v vseh panogah poštne, brzozavne in telefonske službe.

Predvsem treba opozoriti novince na važnost in odgovornost poštne službe ter na uradno in pisemsko tajnost. Pokazati mu je treba vse vrste poštne pošiljke in ga hkrati opozoriti na zadevna določila I. dela pravilnika za notranjo poštno službo. Priučiti se mora začetnik pisemskih in paketnih pristojbin v tuzemskem in inozemskem prometu.

Predstojnik naj sestavlja naloge za taksiranje raznih pošiljk, napravljene naloge pre-

Silvin:

Kar se tičev tiče . . .

V grozansko uglednem, velestrokovnem listu — na »Otrobarja« sliši — berem imenitno basen o tičih in tičjih pomenkih, pa sem si mislil, ne bo napek, če objavimo tudi v našem neznačnem lističu staro basen, kakor so jo zares čivkali vrabci stare korenine na velike kavke dan. Prav takole je bilo:

Živele so v znameniti ptičji srenji poleg vrabcev, škrljančkov, seničk, prepelic in slavčkov tudi ujede in roparice: jastrebi, srakoperji in skobci. Bile so v srenji tudi nočne ptice: sove, čuki in skovirji ter pol tiči pol miši. Celo smrdokavre ni manjkalo. Od nekdanj pa so živeli v vsaki ptičji srenji tudi debeloglavci in kalini.

Nekoč pa je izbruhnila v ptičji srenji revolucija. Najmodrejšim v ptičjem rodu se ni zdelo prav in krščansko, da ujede in roparice moré mali ptičji rod, da srakoperji nabadajo na trnje mladiče, da ležejo lene kukavice svoja jajca v tuja gnezda in se morajo za požrešni kukavičji rod mučiti drugi, kukavice pa žive gosposko in letajo po najvišjih vrhovih, da uharice inspicirajo in tihotapijo v črni noči, pohujšujejo s ponočevanjem ptičjo srenjo in kale nočni mir. Srenja se je posvetovala in sklenila, da ne more biti v čestiti ptičji srenji odslej več tako. Sklenjena je bila nova postava: kdor hoče živeti v ptičji srenji, mora biti pošten. Nikogar ne sme biti več v srenji, ki bi moril, ropal, kradel in pohujševal, nokovnjačil, kontraban-

daril in sleparil. Nikogar, ki bi živel na tuj način, se gizdavo šopiril, delal zgago in z valpetskim kljunom strahoval pošteni ptičji rod. Resnično, uprlo se je vsem po vrsti, ki niso hoteli in mogli več živeti kot sužnji, noč in dan v skrbeh in strahu za dom, življenje in zarod. Vsem, ki so hoteli biti svobodni in ki jih je obšlo spoznanje, da je ustvaril dobri in pravični Bog svet in življenje za vsa svoja bitja. Daj sije solnce vsem enako in da se boči božje nebo nad vsemi enako visoko in svobodno.

Toda roparice in ujede so razumele svobodo po svoji roparski pameti. Ni jim šlo v pamet in navado, da bi morale tudi one pošteno in sestersko živeti v ptičjem rodu. Ali ker jih je bilo premalo in je združila proti njim vsa poštena ptičja srenja svoje kljune, so morale osramočene pobegniti v sosednji log. Z njimi je odletelo tudi nekaj ubogih ptičkov, katerim so bile ujede poprej izključvale oči, da niso vedeli, kako in kaj. Nekateri so oglušile in oplašile s svojim raskavim kričanjem, pa so odšli, ubožci, ponevedoma z njimi. Nekaj palčkov in kraljičkov pa se je stisnilo med peroti kraguljev, ker se jim je zdelo imenitno in gosposko, leteti visoko pod solncem, koder se merijo samo kraljevske peroti orlov. Odleteli pa so iz rodne srenje vsi debeloglavci in kalini.

Begunci so ustanovili v sosesčini novo srenjo, kjer so odkazali po stari svoji pravici vsakomur svoj prostor: vrabcem na smetišču in gnoju, srtgradu onečedeno cesto in drugim malim ptičkom močvirja in trnje-

ve seči, kavkam, srakam in vranam borovi gozd, imenitnejšim pticam zeleni log, kukavicam senčne bukove vrhove, največjim pticam solčna brda in orlom visoke gorske vrhove. Jastrebi so bili sodniki, ki so delali postavo in delili pravico z ostrimi kljuni in kremplji, kavke policaji, sove detektivji, skobci revizorji, vrane pandurji, kričeče srake špijoni, a mali ptički sužnji. Vrabci tam pač še vedno čivkajo, kosj žvižgajo, škrljančki žvrgole, a jastrebi more, srakoperji nabadajo mlade ptičke na trnje, srake kradejo, kukavice gospodarajo in se rede v tuji hiši, sove tihotapijo in ponočujejo. Skratka: še vedno ni končana stara pravda tam v novi ptičji srenji, kjer stare šege še veljajo in »po stari šegi še drekuje«.

Osvobojena ptičja srenja pa živi zdaj mirno in srečno kakor še nikoli tako. Le včasih se še zgodi, da prelete begunci v plašnem in oddaljenem letu svojo rodno srenjo. Domotožje in sanje o lepih dneh, morda tudi lakot ali kes in žalost, morda zle namere in zavistne ter nelepe nakane in želje jih gonijo nazaj. Največkrat jim je srce še zmemrom polno napuha in ošabnosti. Takrat vselej hreščeče zakrakajo, izpod ropka jim kane neblagi pozdrav doli na svoj rodni kraj in potem jadrno spet odlete v tuji log. Toda zlokobno bahanje in neblagi pozdravi in spominčice ne motijo nikogar v čestiti ptičji srenji:

»Vrane so . . . vsš . . . krá, kra!«

gleduje in opozarja kandidata na morebitne napake.

Dolžnost dobrega predstojnika je, da zbu-di v začetniku, ki je morda včasih nekoliko bojazljiv, ko spozna veliko odgovornost, ve-selje do službe.

Posebno veliko težavo dela novincem po-štinska prostost. Najvažnejše predpise gle-de poštinske prostosti za vse slučaje, ki pri-dejo v poštev na podeželski pošti, naj si začetnik napiše in zapomni.

Ko pozna začetnik osnovne pojme, kateri se mu vcepijo v nekaj dneh, naj ga pred-stojnik posadi k pisemskemu okencu; nadzira naj njegovo delovanje če le mogoče sam, sicer naj mu da za nadziralca in učitelja na razpolago najboljšega uradnika.

V vseh zadevah, ki so začetniku nejasne, se mora ta obračati na svojega nadziralca.

V 14 dneh bo uslužbenec, kateremu greš na roke, sam in samozavestno vršil spre-jemno službo in nepretrgano nadziranje bo lahko kmalu odpadlo. Nato treba seznaniti uslužbenca s predpisi glede sprejemanja vrednostnih pisem in paketov.

Mnogo težje je uvesti začetnika v službo pisemske in paketne izdaje.

Poleg knjiženja pošilk pri izdaji in evi-dence zadevnih listin je treba novinca prav dobro poučiti o dostavi pisemskih in paket-nih pošilk tako tuzemskih kakor inozemskih, ki podleže carini.

Natančno se mora seznaniti uslužbenec s predpisi o dostavi pošilk fizičnim in prav-nim osebam.

Praktično ga je treba uvajati, obenem pa ga vežbati tudi teoretično na podlagi pravil-nikov.

Polagoma naj prične uslužbenec s karti-ranjem; kako se napravljajo, odpravljajo in prevzemajo pisemski in skupni sklepi. Opo-zoriti ga moraš na veliko odgovornost, kako se odpravljajo in prevzemajo sklepi in kako je treba postopati pri ugotovljenih neredno-stih.

Po trimesečnem službovanju na podežel-ski pošti bo tak uslužbenec, ki je količkaj nadarjen, priden in ima veselje do dela, že prav dobro vršil sprejemno in izdajno pisem-sko ter paketno službo; samozavestno in to-čno bo odpravljaj in prevzemal pisemske in skupne sklepe.

Na vrsto pride brzojavna služba. Začet-niku naj na razpolago dajalo. Začetni mora z dajanjem pik in črt, potem slede posamezni znaki in nato besede. Ko je že precej sigu-ren v dajanju besedi na samem dajalu, ga pusti po uradnih urah, ko je brzojavni vod prost, na vod, kjer čita svoja lastna zname-nja na papirnem traku. Dajanju se bo po dveh mesecih za silo privadil, precej velike težave mu pa še bo delalo čitanje došlih brzojavk na aparatu. Pomagaš mu na ta na-čin, da mu vsak čas pripraviš papirni trak z daljšim besedilom, katerega naj čita.

Predelati moraš z začetnikom najvažnej-ša določila brzojavnega pravilnika za tuzem-ski in inozemski promet ter ga privaditi na taksiranje in zaračunavanje brzojavk. Po-učiti ga moraš tudi, kako se brzojavke do-stavljajo, kako se nedostavljene odjavljajo ter kako se knjižijo sprejete in došle brzo-javke.

Ne smeš pozabiti tudi na pouk, kako se ravna z brzojavnimi aparati.

Po treh mesecih bo tak začetnik že sa-mostojno delal na brzojavnem vodu in vodil brzojavne račune.

V telefonski službi gre dosti hitreje, nego v brzojavni, dela pa začetniku precej težav polaganje telefonskih računov, katere mora uradnik na deželi voditi poleg aparatne služ-be navadno sam.

Po dobrih 6 mesecih sem že prav dobro uporabljal v omenjenih panogah uslužbenca, ki mi je bil dodeljen kot nadomestna moč brez znanja vsake prakse in teorije. Njogo-

vo delo sem natančno nadziral in grajal vsa-ko najmanjšo napako.

Končno se mora uvesti uslužbenca v bla-gajniško službo in v polaganje splošnih ra-čunov.

Mnogo se greši s te strani, da predstoj-niki pošt ne nudijo uslužbencem dovolj pri-like, da se izvežbajo tudi v administrativni službi. Znano je, da dela ta uslužbenec po-sebne težave. Zato naj predstojnik tudi v tem pogledu nikar ne zanemarja pridelenih uradnikov.

Preden zaključim, naj mi bo dovoljeno, da opozorim poštno upravo na slabe posledice, ki izvirajo iz dodeljevanja vežbenikov-kandidatov za pogodbene poštarje — pogod-benim poštam. Vežbeniki za pogodbene pošt-arje naj bi se vsaj par mesecev vežbali pri državnih poštah II. ali III. reda, a nato šele na pogodbenih poštah. V takih slučajih pa bi morala priznavati poštna uprava dotič-nim predstojnikom primerne nagrade.

Vzganjanje naraščaja je vsled vedno bolj kompliciranih odredb silno otežkočeno, pri-čakujem pa, da bo tudi v tem pogledu raz-čistila poštno stroko boljša bodočnost. Nam-en te razprave je bil v prvi vrsti pokazati, da je pammesečno vežbanje nezadostno. Kjer ni tečaja, mora trajati vežbanje po gornjih principih 10 do 12 mesecev. —r.

Komu se šteje kaderski rok in komu vojaška služba?

Iz vprašanj, ki jih dobiva organizacija v tej zadevi od članov, vidimo, da niso vsi razumeli tozadevne notice v »Poštnem glasniku« št. 5 od 11. februarja t. l. Zato sporočamo še enkrat, da priznava sedaj državni svet oziroma ministrstvo všteti kaderskega roka vsem tistim uslužbencem, ki so vstopili pred 6. septembrom 1919 v državno službo in so odslužili vojaški rok pred tem datumom. Doslej se je priznaval kaderski rok samo onim, ki so bili pred 6. septem-brom 1919 v taki državni službi, ki je bila takrat vštvena v pokojnino, dočim se priznava sedaj vsem tistim, ki so bili pred tem dnem v državni službi, četudi je bila tista služba provizorna (selski sluga, poštni aspirant itd.).

Če je služil kdo kaderski rok po 6. sep-tembru 1919, se mu ne šteje v službeno dobo, četudi je bil morda že pred tem datumom v državni službi, ker je tega dne — 6. septem-bra 1919 — stopil v veljavo novi zakon o ustrojstvu vojske in mornarice, ki ne šteje kaderskega roka. Nasprotno pa šteje onem-u, ki je služil redni rok še pred vstopom v državno službo, če je vstopil v to službo pred uveljavljenjem zakona o ustrojstvu voj-ske in mornarice.

Vse to velja samo za kaderski rok. Pre-kokadersko vojaško službovanje pa se šteje po starem, to je prizna se vsem onim, ki so služili pri vojaki pred 1. septembrom 1923 (torej lahko tudi po 6. septembrom 1919), pa so bili tega dne prevedeni na novi uradniški zakon.

Prosilci imajo težave z matičnimi listi, ki jih zahteva ministrstvo kot priloge. Sedaj se je ugotovilo, da matični listi sploh več ne eksistirajo, ker jih vojaške oblasti več ne vodijo in so jih že škartirale. Zato naj pri-lože samo one dokumente, ki so navedeni v »Poštnem glasniku« 5, glede matičnega lista pa naj napravijo v prošnji pripombo, da ga ne morejo predložiti, ker jih vojaška oblast nima več. Direkcija je namreč že pojasnila ministrstvu, da matičnih listov ni več ter predlaga zato prošnje brez njih. Prošnje mo-rajo biti kolkovane s 5 Din ter poslane s poročilom pristojne pošte na direkcijo.

VII. redni letni občni zbor „DOBROTE“

obsmrtnega podpornega društva poštних nameščencev v Ljubljani se bo vršil dne 24. marca 1929 dopoldne v »Beli dvorani« hotela Uniona v Ljubljani, Miklošičeva cesta. — Pričetek ob pol 9. uri.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, kar najbrže tudi ne bo — se bo pričel eno uro kesneje, t. j. ob pol 10. uri in bo sklepčen ne glede na število navzo-čih članov.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora.
2. Poročilo pregledovalcev računov.
3. Predlogi odbora in članov.
4. Volitve predsednika, odbora in pre-gledovalcev računov.
5. Slučajnosti.

Predlogi članov se morajo najkasneje 8 dni pred občnim zborom prijaviti od-boru, ker se sicer o njih na občnem zboru ne bo sklepalo.

Še o poštne gospo-darstvu.

V zadnjem članku smo se bavili, kako in na kakšen način naj si postavi poštna upra-va lastna poslopja, in pa o prevozu pošte na kolodvor v krajih, kjer je stanarina za po-štne lokale in zakupnina vožnje visoko pre-tirana.

Danes bom podrobneje obravnaval prevoz pošte na kolodvor. Utegne se zgoditi, da ne prevzame noben posestnik eraričnega konja pod pogojem, kakor navedeno v zadnjem članku. V takih slučajih je edino pravilno, da se vrši prevoz pošte v režiji uprave same. Iz naslednjega se razvidi, kako dobro bi se izplačalo erarju, ako vzame sam povodce v roke. Če se že zida lastno poslopje, naj se prizida še majhen hlev za enega ali dva ko-nja. Vzemimo, da mora plačati erar v kakem kraju podjetniku vožnje 14.000 Din letno za enega konja v svrhu prevoza pošte na po-stajo. Razdalja med pošto in postajo znaša 1 km. Prevoz se vrši 2-krat dnevno — zju-traj in zvečer.

Izdatki znašajo v lastni režiji:

I. Kupna cena dobrega in moč-nega konja	5000 Din
konjska oprema	1000 »
voz eraričen (ga uporablja dosedanji podjetnik)	—
Skupaj	6000 Din

II. Krma za 1 konja:

a) 7 kg ovsa a 3 Din dnevno, mesečno	630 Din
b) 10 kg sena a 1.50 Din dnevno, mesečno	450 »
Skupaj	1080 Din

(Ta porcija je za grofovskega konja, ne za poštne, ki bi se zadovoljil s 4 kg ovsa in 10 kg sena na dan, pa bi bil še vedno re-čen.)

III. Mesečni prejemki voznika 1000 Din
Enkratni izdatki bi znašali 6000 Din, ki bi se krili v 2 letih s čistim prebitkom, me-sečni pa 2080 Din ali 24.960 Din na leto.

Prejemki znašajo v lastni režiji:

V tem slučaju bi se vpeljala dostava po-štних paketov na dom brez ozira na težo in vrednost, če znaša število došlih paketov mesečno najmanj 500 komadov. Dostavnina za 500 komadov a 5 Din je 2500 Din mesečno ali letno 30.000 Din. Ako odštejemo od tega zneska 24.960 Din letnih izdatkov, ostane 5040 Din prebitka. Pa odbijmo od tega prebitka še 1000 Din za eventualna letna po-pravila itd. (kar skoraj ni mogoče), ostane poštni upravi čistega dohodka 4040 Din na leto.

Pri tem je vse zaračunano, razen enkrat-nih izdatkov za konja in njegovo opremo. Pa-

keti bi se dostavljali samo dopoldan, popoldan bi bil konj prost do večera. Med tem časom zasluži prav lahko erarju pri privatnem delu precejšnje vsote.

Ako primerjamo izdatke za poštno vožnjo v znesku 14.000 Din letno, če se vrši prevoz pošte pogodbeno, z dohodki 4040 Din letno, če se prevaža pošta v lastni režiji, se pokaže dovolj jasno, kakšno gospodarstvo je pravo in dobro in kakšno je v škodo poštne uprave. V 5 letih znašajo potemtakem izdatki že 70.000 Din, pa še nima erar lastnega konja, medtem ko znesejo čisti prejemki v tem času 20.000 Din.

Zato pa v katerem kraju so cene za poštne lokale in prevoz pošte visoko pretirane in kjer so podane vse razmere kakor navedeno, je edini pravi izhod, da se poštna uprava gospodarsko kar najprej osamosvoji, to je, da zida lastno poštno poslopje s hlevom in da si oskrbi prevoz pošte v popolnoma lastni režiji.

Sedaj je pravi čas, samo pričeti se mora. Ja.

To in ono.

Proračun poštne ministristva. Po vesteh iz Beograda je sprejet proračun ministristva pošte in telegrafa tak in v istem obsegu, kakor je bil predložen finančnemu ministristvu. Če je to res, je pričakovati znatnega zboljšanja za stroko in osebje. Vsi dnevničarji bi se porazdelili na ka-

tegorije, v katere spadajo po svoji šolski izobrazbi, takisto služitelji in zvaniki, ki imajo pogoje za višjo kategorijo. Po proračunu bi ostalo za vso direkcijo samo še 26 dnevničarjev, ki bi se uporabljali res po dnevničarsko za začasne pomožne posle. Če pa se izvede deelarizacija 75 državnih pošt, bo postavljen ves proračun na glavo. Potem se je bati, da dnevničarji ne bodo prevedeni, marveč reducirani. Zato se organizacija tako srdito bori proti nameri deelarizacije, da istočasno očuva dnevničarje pred pretečo nesrečo.

Na zabavni večer OPO dne 2. marca t. l. sta prišla tudi predsednik zagrebške obl. organizacije tov. Ljubo Lalič in poslovodja tov. Ilija Bjegović, drugi dan, na občni zbor »Poštne doma« pa še podpredsednik zagrebškega »Poštne doma« tov. Ulrich Greiner in član uprave tov. Duško Pripič. Več v poročilu o občnem zboru.

Redek jubilej. Dne 1. marca t. l. je praznovala v Loškem potoku sedemdesetletnico rojstva upokojena tovarišica gospa Matilda Koy, ki je bila nad 35 let nepretrgoma voditeljica pošte Loški potok (takrat Travnik na Kranjskem). Jubilatki, ki živi kot upokojena poštarica v Loškem potoku, želimo, da bi obhajala pri istem zdravju tudi svojo osemdesetletnico.

Paketni promet v zadnjih božičnih praznikih v Berlinu. Vreme je bilo ugodno in ni najmanj oviralo točnega poštne prometa. Na prošnjo poštne uprave so oddajale tvrdke številne svoje pakete v dopoldanskih in prvih popoldanskih urah. Največ paketnih pošilk se je oddalo sredi in koncem tedna pred božičem. Došlih paketov je bilo največ dne 24. decembra dopoldne. Ta dan se je dostavilo najmanj 100.000 večjih in majhnih paketov

samo v Starem Berlinu. Po mestu so jih razpeljali na 380 vozovih. Več ko milijon paketov je bilo v času od 16. do 22. decembra v Velikem Berlinu oddanih na pošto in skoraj toliko se jih je izročilo naslovnikom. Vrhutega je imela pošta opraviti s ¼ milijona paketi, ki so Berlin tranzitirali. Lansko poletje so začeli pošiljati na Nemškem pakete do 2 kg in brez vrednosti kar brez spremnice. Takih paketov (razna darila) je bilo zadnji božič sila veliko, namreč do 70.000 dnevno.

Razlike. Prvo polovico razlike dobimo izplačano okrog 15. do 20. marca t. l.

Novi ambulančni vagoni v Švici. Švicarska poštna uprava je kupila 12 novih ambulančnih voz, ki so določeni za brzovlake na progah Curih—Ženeva, Basel—Chiasso in Basel—Curih. Novi vagoni imajo po 4 osi, dolgi so po 18,56 m, tehtajo po 39 ton in imajo nosnost po 10 ton. Notranjost vozov je razdeljena na 3 oddelke in sicer na skladišče (dolgo 6,5 m), ekspedicijo, kjer se sprejemajo in odpravljajo sklepi (4 m) in pisarno (6 metrov). V vagonu je zaposlenih 10 oseb: v pisarni 7, v ekspediciji 2 in 1 v skladišču, kjer je prostora za približno 1000 paketov. V vagonu je dovolj svetlobe, saj ima 11 oken in deloma štekleno streho. Ponoči razsvetljuje oddelke 29 električnih svetilk. Kurjava je parna in električna. Da je v vsem vozu vedno čist zrak, je v steni en električen ventilator, v strehi pa sedem navadnih ventilatorjev. Za zbiranje prahu je posebna električna naprava. — Tako skrbi napredna Švica za zdravje svojih ambulančnih uslužbencev. Pri nas žalibog marsikaj manjka: v vagonih je zatohel vzduh, večkrat nedostatna razsvetljava, še bolj pa kurjava.

Angleška justica v poštni službi pred 100 leti. »Evening Standard« je prinesel zgodovinski spomin na angleško justico v poštni službi pred 100 leti; ko je bil dne 14. julija 1828 poštni uslužbenec Peter Hudson obsojen na smrt na vešalih, ker je oplenil nekaj denarnih pisem. Tudi »The Post« je prinesla v zgodovini poštarstva poročilo, da se je podobna obsodba izvršila v Londonu dne 13. februarja 1832.

**Manufakturna veletrgovina
FELIRS URBANC, LJUBLJANA**

Sv. Petra cesta števil. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah.

Premogovnik Črnomeli

priporoča svoj izbojni produkt
6700 kalorij jakosti, večinoma
komadne vrste po nizki ceni.

**SVILA
IN
VOLNA**

**VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI**

**A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.**

Razširite „Poštni Glasnik“!

Ustanovljeno 1852

Ustanovljeno 1888

TEODOR KORN, Ljubljana

Poljanska cesta 8.

(preje Henrik Korn)

**kravec, stavbnik, galanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija vodovodov
in centralna kurjava.**

Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave izdelovanje posod iz pločevine za frnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatel) za konzerve.

MERCINA IN DRUG

**TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA, KOLODVORSKA 8.**

GLAVNO ZASTOPSTVO IN SAMO-
PRODAJA ZA SLOVENIJO VSEH
IZDELKOV TOVARNE ZA DOKU-
— MENTNI IN KARTNI PAPIR —

BRATJE PIATNIK, RATEČE.

Tuječ Evgen

LJUBLJANA, Cigaletova ul. št. 1

se priporoča

za prodajo elektrotehn. in tehničnega materijala, žarnic, motorjev, transformatorjev itd.

Izhaja 1., 11. in 21. v mesecu. Naročnina na leto 24 Din, ozir. 12 Din za pol leta. Oglasi po dogovoru. Čekovni račun št. 11.834.

Rokopise je pošiljati uredništvu »Poštne glasnika« v Ljubljani, Pred Prulami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravo lista Sv. Jakoba trg 2. Za »Obl. organizacijo pit. uslužbencev v Ljubljani« izdaja in ureja Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.